

Part III - Possession in Czech

Internal possessor:

[GEN [N]]_{NP}
 | |
 P-or P-um

External possessor:

V NP_{DAT} NP_{case}
 | |
 P-or P-um

Introductory examples:

(1) Genitive Possessors (GP)

a. Pre-nominal

Natali-in-y rodiče ty maj furt
 Natalie.POSS.F-NOM.PL parents.NOM they have.PRES.3PL always
 {*ňákej státní svátek , tak sou doma pořád .*} [PMK]
 ‘Natalie’s parents, they have {state holidays all the time, so they’re always at home}’

b. Post-nominal

Ohneme nožičky dítěte v kolenou
 bend.PRES.1PL leg.ACC.F.PL child.GEN.SG.N in knee.LOC.PL
 ‘We’ll bend the baby’s legs at [the] knees’ [SYN2000]

(2) Affected Possessor (AP)

spravil nám i auta [SYNEK]
 fix.PST.SG.M 1.PL.DAT also car.ACC.PL¹
 ‘he even fixed our cars’

Affected dative:

(3) a. *pomohl mnoha lidem a dětem*
 help.PST.SG.M many.DAT.PL people.DAT and child.DAT.PL
 ‘he helped lots of people and children’ [SYNEK]

b. *trend, kterému pomohl především*
 trend.NOM.SG.M which.DAT.SG.M help.PST.SG.M especially
 {*silný příliv zahraničního kapitálu*} [SYNEK]
 ‘a trend which was helped particularly {by a strong flow of foreign investment}

Dative of interest:

(4) *Tento balón otevřel lidstvu oblohu.*
 this balloon.NOM.SG.M open.PST.SG.M mankind.DAT.SG sky.ACC.SG.F
 ‘This balloon opened up the sky for mankind.’ [SYN2000]

¹ Abbreviations in glosses: POSS ‘possessor’, NOM ‘nominative’, GEN ‘genitive’, ACC ‘accusative’, DAT ‘dative’, INS ‘instrumental’, LOC ‘locative’, M/F/N ‘masculine/feminine/ neuter’, SG/PL ‘singular/plural’, SPRL ‘superlative’, RF ‘reflexive’, PRES ‘present tense’, PST ‘past tense’, IMP ‘imperative’, INF ‘infinitive’, NEG ‘negative’, AUX ‘auxiliary’.

2. Possessor

- (5) a. *V uších nám hvízdal vítr* [SYN2000]
 in ear.LOC.PL 1PL.DAT whistle.PST.SG.M wind.NOM.SG.M
 ‘Wind was whistling in our ears.’
- b. * *V našich uších hvízdal vítr*
 in our.LOC.PL ear.LOC.PL whistle.PST.SG.M wind.NOM.SG.M
- (6) a. *Z nějakého [...] důvodu ho její vlasy nesmírně
 vzrušovaly.* [SYNEK]
 from some.GEN reason.GEN 3SG.M.ACC her.NOM.PL hair.NOM.PL immensely
 excite.PST.PL
 ‘For some [unknown] reason, her hair excited him enormously.’
- b. *... *vlasy jí ho nesmírně vzrušovaly*
 hair.NOM.PL 3SG.F.DAT 3SG.M.ACC immensely excite.PST.PL
- (7) a. *Před pěti lety nám zemřel otec.*
 before 5 years 1PL.DAT die.PST.SG.M father.NOM.SG.M
 {*Matka se zhroutila. Z nemocnice ji propustili, ale není v pořádku.*}
 ‘Five years ago, father died. {Mother fell apart. She’s back from the hospital, but she’s not in good shape.}’ [SYNEK]
- b. *Před pěti lety zemřel náš otec.*
 before 5 years die.PST.SG.M our.1PL father.NOM.SG.M
 ‘Five years ago, our father died.’
- (8) a. *Když jim vzali peníze měnovou reformou,*
 when 3PL.DAT take.PST.PL money.ACC currency.ADJ.INS.SG reform.INS.SG
 {*prodávali koberce, šperky a obrazy, jen aby mohla zůstat doma.*}
 ‘When [the government] took their money in the currency reform, {they kept selling rugs, jewelry and paintings, anything [to make it] possible for her [=mother] to stay at home.}’ [SYNEK]
- b. *Když vzali jejich peníze*
 when take.PST.PL their money.ACC
- (9) a. “*vsadte se, že se tomu tulpas-ovi policajtsk-ému vysmolím před
 dveře na schody {a ještě si s ním přitom budu povídat !}*”
 bet.IMP RF that RF that.DAT nitwit-DAT cop.ADJ-DAT poop.PRES.1SG in.front.of
 door onto staircase [SYN2000]
 ‘“you can bet that I’ll take a dump on the steps in front of the nitwit cop’s door {and keep chatting with him in the process, too!}”’
- b. ...*že se vysmolím před dveře toho tulpas-a policajtsk-ého*
 that.GEN nitwit-GEN cop.ADJ-GEN
- (10) a. {*Pak přišla průvodčí*} *a proštípla nám lístky*
 and punch.PST.SG.F 1PL.DAT ticket.ACC.PL
 {*a cesta doplynula ve vší pohodě*} [SYNEK]
 ‘{Then the conductor came} and punched our tickets {and the rest of the trip went all smoothly}.’

b. *proštípla naše lístky*
 punch.PST.SG.F our ticket.ACC.PL

- (11) a. {*Za něco se styděl*,} *bál se podívat lidem do tváře*,
 fear.PST.SG.M RF look.INF people.DAT in face.GEN.SG.F
 {*když jim něco nabízel*} [LITERA]
 ‘{He felt embarrassed about something,} he was afraid to look people in their FACES
 {when he was selling them something}’
- b. *bál se podívat do tváří lidí*,
 fear.PST.SG.M RF look.INF in face.GEN.SG.PL people.GEN
 ‘...he was afraid to look in the faces of PEOPLE’

3. Possessum

- (12) **With genitive possessor:**

Han-in-y ruce / sestry / kamarádky / knihy / názory / povinnosti
 Hana-POSS.F-NOM.PL hands / sisters / friends / books / opinions / duties

- (13) *děkoval mi za Jan-ov-u pomoc* [LITERA]
 thank.PST.SG.M 1SG.DAT for Jan-POSS.M-ACC.SG.F help.ACC.SG.F
 ‘he thanked me for Jan’s help’

4. Verb semantics and clause structure

- (14) a. *ted’ znám eště její rodiče* [PMK]
 now know.PRES.1SG also her parents.ACC
 ‘now I know her parents too’

b. **ted’ jí znám eště rodiče*
 now 3SG.F.DAT know.PRES.1SG also parents.ACC

- (15) a. {*N.P. měla dokonce kurzy v jazykovce zadarmo*,}
když ta její máma tam pracovala .
 when that.NOM.SG.F her mom.NOM.SG.F there work.PST.SG.F
 ‘{N.P. could even take courses in the language school for free} since her mom
 was working there’ [oral2006]

b. **když jí tam ta máma pracovala* .
 when 3SG.DAT.F there that.NOM.SG.F mom.NOM.SG.F work.PST.SG.F

- (16) a. *Z nějakého [...] důvodu ho její vlasy nesmírně
 from some.GEN reason.GEN 3SG.M.ACC her.NOM.PL hair.NOM.PL immensely
 vzrušovaly.* [SYNEK]
 excite.PST.PL

‘For some [unknown] reason, her hair excited him enormously.’

b. **... vlasy jí ho nesmírně vzrušovaly*
 hair.NOM.PL 3SG.F.DAT 3SG.M.ACC immensely excite.PST.PL

- (17) a. *Natali-in-y rodiče ty maj furt*
 Natalie.POSS.F-NOM.PL parents they have.PRES.3PL all.the.time
ňákej státní svátek , {tak sou doma pořád . }
 some state holiday.ACC.SG.M
 ‘Natalie’s parents, they have some kinda state holidays all the time, so they’re
 always home’ [PMK]
- b. **Natali-i maj rodiče furt ňákej státní svátek*
 Natalie-DAT have.PRES.3PL parents.NOM ...

- (18) *Peníze mu_{DAT} vždycky komplikovaly život*
 money.NOM.PL 1SG.M.DAT always complicate.PST.PL life.ACC.SG
 (i) ‘Money always complicated his life.’
 (ii) *‘His money always complicated [someone else’s] life.’

Extensions:

- (19) *Ale jednou se nám ztratil jeden pacient*
 but once RF 1PL.DAT get.lost.PST.SG.M one.NOM.SG.M patient.NOM.SG.M
 ‘But once one of our patients disappeared’ [SYNEK]
- (20) {*Pokud by půda poklesla jen o padesát centimetrů,*
uhnijí všem stromům kořeny. [syn2006publ]
 rot.away.PRES.3PL all.DAT tree.DAT.PL.M root.NOM.PL.M
 ‘{Should the soil sink even by as little as 50 cm,} the trees will lose all their roots
 to rot’ (lit. ‘the roots of all the trees will rot away on them’)
- (21) ... *uhnijí kořeny všech stromů*
 rot.away.PRES.3PL root.NOM.PL.M all.GEN tree.GEN.PL.M
 ‘...the roots of all the trees will rot away’
- (22) *vašemu tat’kovi utek ... ten křeček taky ,*
 your.DAT dad.DAT run.away.PST.SG.M that.NOM.SG.M hamster.NOM.SG.M also
 {*to byl první jeho křeček . von byl strašně z toho smutnej . a tak sme mu*
museli koupit hned dalšího} [oral2006]
 ‘besides, your dad’s hamster ran away [in our backyard], {that was his first hamster
 and he was all so sad about it and so we had to buy a new one for him right away}’
- (23) {*... obklopila naši vilu vozidla Státní bezpečnosti a postupovali tak,*
aby jim neutekla ani myš..
 so.that 3PL.DAT NEG.run.away.PST.SG.F not.even mouse.NOM.SG.F
 ‘{...cars of the Secret Police surrounded our house and they [=secret agents]
 proceeded [carefully] so that not even a mouse [could] escape from them’ (lit. ‘to
 them’) [syn2006pub]